

Entelektüel Varlık Yönetimi

USİMP 5. Ulusal Kongresi
Sabancı Üniversitesi
İstanbul
21-22 Haziran 2012

Samir Deliormanlı
Yönetim Kurulu Üyesi
Licensing Executives Society (LES) - Türkiye

LES Türkiye

- LESI (Licensing Executives Society International)
  - Fikri hakların yönetilmesi
  - Fikri hakların lisanslanması ve teknoloji transferi
  - 32 yerel/bölgesel organizasyon ve 11.000 üye
  - www.lesi.org
- Neden LES Türkiye üyeliği?
  - LESI networküne erişim
  - Eğitim imkanı
  - Yayınlar (les Nouvelles)
  - 38 uluslararası çalışma grubuna erişim
  - Türkiye'de 5 çalışma grubu (endüstri, üniversite, kadın, IT, yaşam bilimleri)
  - www.les-turkey.org

FH stratejisi ve yönetimi

- Şirketin bir **FH stratejisi** olmalı ve bu strateji, şirketin genel stratejisi ile **paralel** olmalıdır.
- Şirket, FH stratejisi doğrultusunda, **FH'ını yönetmelidir.**

FH stratejisi ve yönetimi

- **Strateji**, başarı için uzun vadeli bir plandır.
- Bir şirket için **başarı**:
  - Yüksek kar marjı
  - Yüksek pazar payı
  - Artan gelirler
- **Şirketin genel stratejisi**; şirketin kar marjının, pazar payının ve gelirlerinin arttırılması için yapılan plan(lar)dır.
- **Şirketin FH stratejisi**; şirketin kar marjının, pazar payının ve gelirlerinin arttırılması için FH alanında yapılacaklara ilişkin plan(lar)dır.

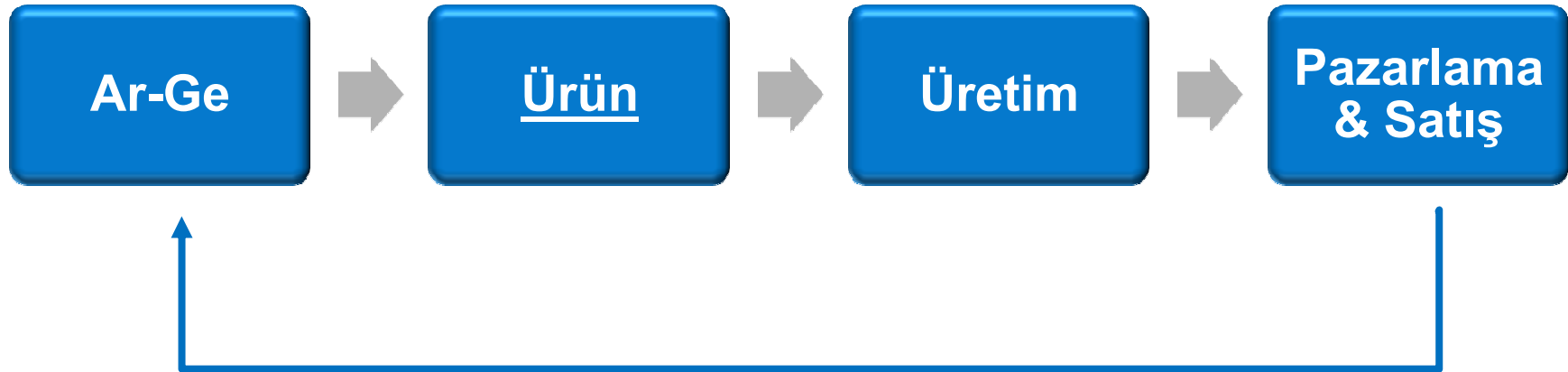

FH stratejisi ve yönetimi

- FH stratejisinin belirlenmesinde aşağıdakiler etkilidir.
  - Şirketin genel stratejisi
  - Sektör
  - Ürün
  - Rekabet ortamı
  - Şirketin teknolojisinin/ürününün kalitesi
  - Teknolojinin olgunluğu
  - Şirket büyüklüğü

Geleneksel iş yapış tarzı

Geleneksel FH portföyünün bileşenleri

**Şirkete ait
FH**

FH

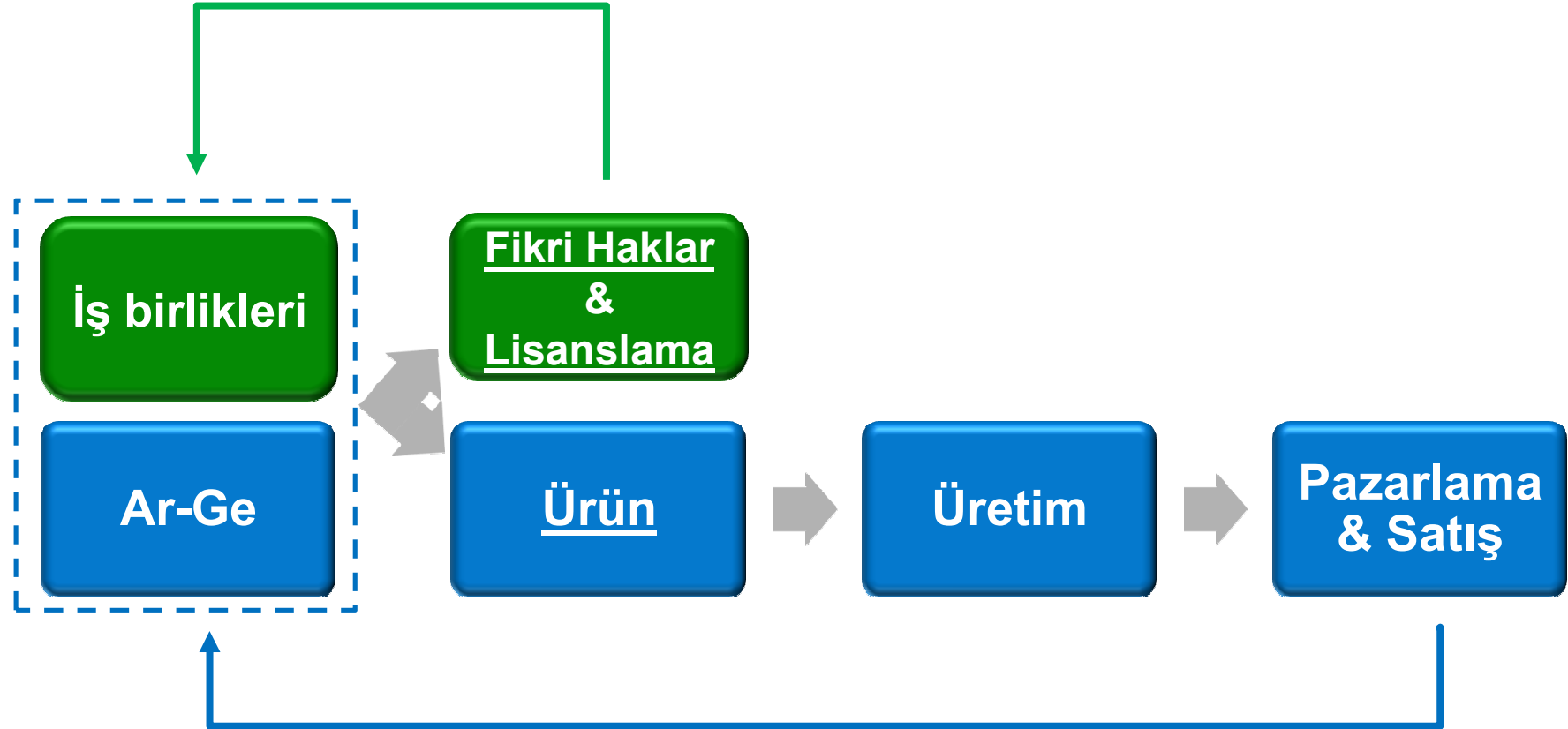
Global trendler

- Daha rekabetçi bir ortam/düşen kar marjları
  - Japonya, Kore, Çin, BRIC, CIVETS
- Teknolojinin hızlı değişimi
  - Büyük yatırımlara karşı kar marjlarının hızlı erozyonu
- KOBİ'lerin artan önemi
  - Türkiye'de istihdamın %76'sını KOBİ'ler yaratmaktadır
- Açık inovasyon
  - Her aşamada şirket dışı kaynakların daha yaygın kullanımı
- Üretimin emtialaşması
  - Üretimin düşük ücretli ülkelerde yaptırılması
- Rekabet üstünlüğünün bilgi temeline kayması
  - Şirket değerlerinin %75'i maddi olmayan varlıklarla ifade edilmektedir.

Yeni iş yapış tarzı

Yeni tür FH portföyünün bileşenleri

**Şirkte ait
FH**

EH

**Ortak
FH**

EH

**Ücretli
FH**

EH

**Ücretsiz
FH**

EH

FH stratejisinin hayata geçirilmesi

- Fikri haklar stratejisinin hayata geçirilmesi için aşağıdaki adımlarına atılması gerekir.
  - Planlama
  - Organizasyon
  - **FH yönetimi**
  - Raporlama ve denetim

Planlama

- Hedeflerin belirlenmesi
  - Kısa/orta/uzun vadeli
- Görev dağılımının belirlenmesi
- Süreçlerin tanımlanması
- Kaynakların tespit edilmesi
  - İnsan kaynağı
  - FH yönetim yazılımları
  - Veritabanları
- Bütçenin belirlenmesi

Organizasyon

- Dahili organizasyon
  - **FH Yöneticiliği**
  - Ar-Ge Yöneticiliği
  - Endüstriyel Tasarım Yöneticiliği
  - Pazarlama/Satış Yöneticiliği
  - Satın Alma Yöneticiliği
  - Hukuk
- Harici organizasyon
  - Vekiller ve avukatlar
    - Yurt içi / yurt dışı
  - Katma değerli hizmet sağlayıcıları
    - Değerleme
    - Analiz
    - Yıllık ücret ödeme
    - Lisanslama

Organizasyon

- İdeal bir FH ekibinin kompozisyonu
  - Fikri haklar yöneticisi
  - Mühendis kökenli patent vekilleri
  - Marka vekilleri
  - Portföy yöneticileri
  - Pazarlamacılar
  - Lisanslama uzmanları
  - Fikri haklar hukukunda uzmanlaşmış avukatlar
  - Destek personeli
    - Dosyalama, kayıt, raporlama
    - Sözleşme sonrası takip

FH yönetimi

- **İnovasyon ve Ar-Ge**
  - Eğitim / teşvik
- **Portföy Yönetimi**
  - Fikri hak korumasının tesis edilmesi
  - Maliyet azaltma
  - Portföy bakımı
- **Ticarileştirme**
  - İhlallerin tespit edilmesi
  - Lisanslama ve davalar
- ❖ **Değerleme**
  - Çok parlak bir buluş / gelirleri arttıracak bir buluş
  - Lisansa konu patentin değeri
- ❖ **Analiz**
  - Ar-Ge çalışmalarına yön verilmesi
  - Yatırım kararlarına girdi sağlanması

Raporlama ve denetim

- Raporlama

- Raporlama iki yönlü (alma/verme) düşünülmelidir.

- Ne
    - Kime
    - Neden
    - Ne zaman
    - Nasıl

- Denetim

- Faaliyetlerin hedefler ile uyumu takip edilmelidir.

Özet

- Şirketin başarısı
  - Şirketin genel stratejisi
    - FH stratejisi
      - Planlama
      - Organizasyon
      - Yönetim
        - İnovasyon ve Ar-Ge
        - Portföy Yönetimi
        - Ticarileştirme
          - ✓ Monopol
          - ✓ Karşılıklı erişim
          - ✓ Lisanslama
          - ✓ Varlık yaklaşımı
        - Analiz
        - Değerleme
      - Raporlama ve denetim

Üniversite – Sanayi İşbirlikleri

- İşbirliklerinde fikri haklar açısından dikkat edilmesi gerekenler
  - Fikri hakların sahipliği
  - Fikri hak başvuruları hakkında karar alınması
  - Fikri haklara ilişkin başvuru/tescil masrafları
  - Dava masrafları
    - İptal – ihlal etme
  - Fikri haklardan yararlanma ilkeleri (lisans)
    - Kullanma, üretme, satma, dava (ihlal edilme), vazgeçme
  - Kullanım alanı paylaşımı
  - Lisans gelirlerinin paylaşımı
  - Alt lisans hakkı
    - Kullanım alanı, gelirlerin paylaşımı, kontrol
  - Yayınlar üstünde denetim
  - Tarafların birbirilerinin proje öncesi mevcut fikri haklarına erişimi

Üniversite – Sanayi İşbirlikleri

- Fikri haklar paylaşımında belirleyici etkenler
  - Proje öncesi mevcut fikri haklar (background IP)
  - Projeye yapılan bilimsel/teknolojik katkı
  - Projeye yapılan finansal katkı
  - Projeyi başlatan taraf (ana faydanın kimde kalacağı)
  - Malzeme, tesis, insan kaynağı katkısı
  - Şirketin teşvik yükümlükleri

Üniversite – Sanayi İşbirlikleri

MODEL	ÖRNEK SENARYO	FH SAHİBİ	LİSANS	ALT LİSANS HAKKI
1	Üniversite projesi; birden fazla sponsor	Üniversite	Sponsorun <u>bedelsiz</u> <u>münhasır olmayan</u> <u>lisansı</u> var	Sponsorun <u>alt lisans hakkı</u> <u>yok</u>
2	Üniversite projesi; tek sponsor	???	???	???
3	Ortak proje; tek sponsor	???	???	???
4	Sponsorun projesi; tek sponsor	Sponsor	Üniversitenin <u>sonuçları</u> <u>bilimsel amaçlı kullanmak için</u> <u>bedelsiz lisansı</u> var	Üniversitenin <u>alt lisans</u> <u>hakkı müzakere edilebilir</u>
5	Sponsorun projesi; tek sponsor; Üniversitenin kısıtlı danışmanlığı	???	???	???

SORU & CEVAP

samird @ koc.com.tr

@_samir_d